

Anordnare av yrkesutbildning

Tillämpning av författningar vid examensexport

Med **examensexport inom yrkesutbildning** avses uppdragsutbildning¹ och examensutbildning som ordnas utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet². Utbildningsanordnaren kan ordna de examina och examensdelar som anges i anordnartillståndet samt examensutbildning som förbereder för dem som

- **uppdragsutbildning för en studerandegrupp** så att utbildningen beställs och finansieras av finska staten, en annan stat, en internationell organisation eller ett finskt eller utländskt offentligt samfund, en finsk eller utländsk stiftelse eller en privat sammanslutning.
- **examensutbildning för enskilda studerande utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.** Denna utbildning kan inte överföras för att ordnas i Finland.

Till uppdragsutbildning som genomförs som examensexport eller till examensutbildning som ordnas utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kan inte antas medborgare i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller personer som kan jämföras med medborgare i Europeiska unionen, och inte heller sådana personers familjemedlemmar. Utbildningar kan inte heller ordnas för dem som har EU-blåkort, kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd eller EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta, och inte heller för deras familjemedlemmar.

På grund av examensexportens affärsmässiga karaktär och dess eventuella inriktning utomlands tillämpas inte alla bestämmelser i lagen om yrkesutbildning på utbildning som genomförs som examensexport. Detta kan försvåra tolkningen av författningarna, och undervisnings- och kulturministeriet har kontaktats bland annat för tolkningen av de examensgrunder som används vid examensexport, undervisnings- och examensspråken samt bestämmelserna om läroavtalsutbildning.

Undervisnings- och kulturministeriet vill uppmärksamma anordnarna av yrkesutbildning på följande.

---

¹15 a, 15 b, 33, 34 och 36 § i lagen om yrkesutbildning (531/2017).

²15 a, 15 b, 35 och 36 § i lagen om yrkesutbildning.

Examensexport är affärsverksamhet

Vid examensexport är det fråga om utbildningsanordnarens affärsverksamhet, för vilken statsandelsfinansiering för yrkesutbildning inte beviljas³. Utbildningsanordnaren är skyldig att särskilja den statligt finansierade yrkesutbildningen från examensexporten och säkerställa att uppgifterna om finansieringen har antecknats korrekt också i dataadministrationssystemen. Examensexporten får inte försämra förutsättningarna för att ordna de examina och den utbildning som anges i utbildningsanordnarens anordnartillstånd.

Utbildningsanordnaren ska hos den som beställer uppdragsutbildning eller en studerande i examensutbildning som ordnas utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ta ut en avgift som åtminstone täcker kostnaderna för ordnandet av utbildningen.

Utbildningsbeställaren har rätt att av studerande som deltar i uppdragsutbildning ta ut avgifter enligt lagstiftningen i den stat där beställaren finns eller enligt sin egen praxis.

Utbildningsanordnaren kan inte ta ut avgifter av studerande som deltar i uppdragsutbildning.

Examensexport genomförs i enlighet med anordnartillståndet

Examensexport genomförs av utbildningsanordnaren i enlighet med sitt befintliga anordnartillstånd⁴. Examensexport förutsätter inte att examensspråket i anordnartillståndet är engelska. Undervisnings- och kulturministeriet beviljar inte heller tillstånd att ordna examensexport med engelska som examensspråk.

Undervisningen och examen ordnas på de språk som är ändamålsenliga med tanke på mållandet och som man kommer överens om med beställaren. Ett ändamålsenligt val av undervisnings- och examensspråk förbättrar uppdragsutbildningens genomslag och stärker de språkkunskaper som behövs med tanke på arbetsmarknaden i mållandet.

Det examens- och undervisningsspråk som anges i anordnartillståndet är bindande för utbildningsanordnaren när utbildningen ordnas med statsandelsfinansiering.

Examensexport genomförs i enlighet med bestämmelserna i examensgrunderna

Utbildningsstyrelsen kan bestämma om avvikelse från nationella bestämmelser om examensgrunder när det är nödvändigt för att möjliggöra export⁵. De centrala kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet kvarstår i grunderna. Trots avvikelser ger den

---

³36 § i lagen om yrkesutbildning.

⁴33 och 35 § i lagen om yrkesutbildning.

⁵15 a § i lagen om yrkesutbildning.

avlagda examen motsvarande behörighet för fortsatta studier som en yrkesexamen som avlagts enligt nationella grunder. Tillämpningen av de undantag som gjorts i examensgrunderna förutsätter att Utbildningsstyrelsen beviljar utbildningsanordnaren tillstånd för varje examensgrund⁶.

Bestämmelserna i lagen om yrkesutbildning hindrar inte att nationella examensgrunder används vid examensexport. En utbildningsanordnare som genomför examensexport ska därför tillsammans med utbildningsbeställaren överväga när det är ändamålsenligt att använda en nationell bestämmelse om grunderna. Om avsikten med beställningsutbildningen är att utbilda yrkeskunniga och kompetenta experter på den finländska arbetsmarknaden, är det motiverat att använda nationella examensgrunder. En sådan situation kan uppstå t.ex. om målgruppen för beställningsutbildningen är studerande som kommer till Finland från länder utanför EES-området och som efter utbildningen har som mål att få sysselsättning i en bransch som lider brist på arbetskraft i Finland.

När nationella examensgrunder används ska de språkkunskapskrav som anges i grunderna beaktas. I samband med personlig tillämpning kan bedömningen för en enskild studerandes del anpassas⁷ och avvikelser göras från målen för kunnandet eller kraven på yrkesskicklighet⁸. I dessa fall kan det uppstå hinder för utfärdande av examensbetyg⁹.

Uppdragsutbildning är inte ett sätt att rekrytera studerande till offentligt finansierad utbildning

Studerande som inlett uppdragsutbildning avlägger i regel sin examen som uppdragsutbildning. De studerande som deltar i uppdragsutbildning ska informeras om att deras ställning avviker från de övriga examensstuderandenas.

I Finland kan uppdragsutbildning också genomföras som läroavtalsutbildning, varvid den studerande förvärvar kunnande huvudsakligen genom att utföra praktiska arbetsuppgifter på arbetsplatsen i ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande. Då iakttas bestämmelserna om läroavtalsutbildning¹⁰. I dessa situationer utreds om den studerande behöver uppehållstillstånd för studerande eller arbetstagare¹¹. Utbildning som inletts som

---

⁶15 b § i lagen om yrkesutbildning.

⁷34 och 64 § i lagen om yrkesutbildning.

⁸34 och 66 § i lagen om yrkesutbildning.

⁹57 § 3 mom. i lagen om yrkesutbildning.

¹⁰34 § 5 mom., 70–79 och 95 § i lagen om yrkesutbildning.

¹¹<https://migri.fi/sv/ansokan-om-uppehallstillstand-for-studier>, <https://migri.fi/sv/studieplats>

uppdragsutbildning är också i dessa fall uppdragsutbildning och får inte finansieras med statsandelsfinansiering.

Rätten att söka till yrkesutbildning är fri. Om en utländsk studerande söker sig till utbildning på eget initiativ, iakttas vid antagningen av studerande de allmänna antagningsförfarandena enligt lagen om yrkesutbildning¹². Utbildningsanordnaren kan vid antagningen av studerande till yrkesutbildning som finansieras med statsandel välja studerande från länder utanför eller inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Då ska utbildningsanordnaren säkerställa att den studerande har tillräckliga förutsättningar att förvärva det kunnande som eftersträvas eller avlägga examen¹³. Utbildning som ordnas på detta sätt är inte examensexport enligt lagen om yrkesutbildning.

Utbildningsanordnaren ansvarar för avtalen om examensexport och för utbildningens kvalitet

Utbildningsanordnaren kan anlita samarbetspartner vid examensexport. Utbildningsanordnaren ansvarar dock för utbildningens kvalitet, bedömningen av kunnandet och utfärdandet av betyg. Det är viktigt att utbildningsanordnaren och eventuella samarbetspartner och den som beställer utbildningen förstår sin egen roll. Undervisnings- och kulturministeriet påminner om att anordnarna av yrkesutbildning ska fästa uppmärksamhet vid lagstiftningen om examensexport och säkerställa att de avtal som de ingår är förenliga med lagstiftningen.

Examensexport, liksom all affärsverksamhet, är förknippad med risker. En omsorgsfull avtalsberedning förbättrar uppdragsutbildningens kvalitet och förebygger problem som oklarheter orsakar studerande inom uppdragsutbildningen och olägenheter för utbildningsanordnarnas och det finländska utbildningssystemets rykte. Utbildningsanordnaren ska säkerställa att de avtal som den ingår inte ger plats för oetisk eller lagstridig verksamhet i dess egen eller samarbetspartnerns verksamhet.

Genom avtalen tryggas bl.a. utbildningsanordnarens rättsliga ställning och ekonomiska fordringar. Till exempel fordringar kan tryggas genom avtal om betalningstidtabell och eventuella säkerheter. I synnerhet när man avtalar om uppdragsutbildning ska utbildningsanordnaren utreda syftet med att beställa utbildningen.

Avtalen om uppdragsutbildning (både mellan beställaren och utbildningsanordnaren och mellan beställaren och den studerande) har också en väsentlig inverkan på de studerandes

---

¹²4 kap. i lagen om yrkesutbildning, ansökan och antagning av studerande.

¹³38 § i lagen om yrkesutbildning.

ställning och rättsskydd. När avtal ingås strävar man efter att säkerställa att examensexporten genomförs på ett hållbart sätt också ur den studerandes synvinkel.

Undervisnings- och kulturministeriet tolkar inte avtal som gäller examensexport och utreder inte tvistemål som gäller dem. Med tanke på utmanande situationer vore det bra att i avtalet inkludera till exempel villkor för utredning av eventuella tvistemål och hävning av avtalet.

Överdirektör

Petri Lempinen

Undervisningsråd

Minna Bálint

Sändlista:

Anordnare av yrkesutbildning

För kännedom:

Utbildningsstyrelsen

Kommunförbundet

Undervisningsminister Li Andersson

Statssekreterare Dan Koivulaakso

Ministerns specialmedarbetare Selmi Holopainen

Kanslichef Anita Lehikoinen

OKM KTPO

OKM KAS

VN/18213/2023-OKM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: